

Edicija Questioning

Prilagodio i preveo sa engleskog jezika: Rašid Krupalija

Uredila: Naida Kučukalić

Dizajn/prelom: Lejla Huremović

Izdavač: Sarajevski otvoreni centar

“Vodič - Coming out za strejt prijatelje i prijateljice” baziran je na “Coming Out As A Straight Supporter, A Guide to Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Americans” (2012), vodiču kojeg su objavili The Human Rights Campaign i Parents, Families and Friends of Lesbians and Gays (PFLAG).

COMING OUT
ZA STREJT
PRIJATELJE I
PRIJATELJICE

DOBRDOŠLI I DOBRODOŠLE!

Možda ste uvijek sumnjali. Možda je bilo potpuno iznenađenje. Bez obzira na sve, kad se prijatelj/ica, bliska osoba, ili poznanik/ca odluči za coming out i kaže vam da je lezbejka, gej, biseksualna ili transrodna osoba (LGBT), to je uvijek neponovljiv događaj.

Za mnoge, spoznaja da je neko koga znamo ili volimo lezbejka, gej, biseksualna ili transrodna osoba budi niz emocija, od zbunjenosti do zabrinutosti, od neugodnosti do počašćenosti. Teško je znati kakva će biti vaša reakcija, da li će vas ostaviti sa puno pitanja, kako razgovarati o tome kako je biti LGBT osoba, šta reći i šta možete uraditi da pružite podršku.

Ovaj vodič vas je možda privukao jer želite dati smjernice LGBT osobama kao učitelj/ica, savjetnik/ca, kolega/ica ili prijatelj/ica. Ili možda čitate ovaj vodič, jednostavno jer vas zanima proces coming outa.

Bez obzira na razlog – na pravom ste mjestu.

Ovaj vodič je napravljen da pomogne u razumijevanju.

Ako su vam LGBT teme nove, dobićete odgovore na mnoga pitanja. Ili, ako poznajete LGBT osobe dugo i jednostavno tražite nove načine kako da iskažete podršku, uzmite dijelove koji su vam relevantni.

ZA POČETAK

Neko koga znate i volite je lezbejka, gej, biseksualna ili transrodna osoba. Ona ili on vam se otvorila/o, bilo direktno u razgovoru, ili vam je dato do znanja na neki drugi način.

Ako vam ništa ne ostane u pamćenju iz ovog vodiča, zapamtite ovo: ta osoba u vašem životu koja vam se otvorila je napravila svjesnu odluku da vas pusti u svoj život, da bude iskrena u svojim odnosima s vama. To je **čin povjerenja**. Otvarajući vam se, ta osoba vam je rekla da hoće da vaši odnosi budu zasnovani na istini.

Sada je na vama oboma da smognete hrabrosti i prihvatite izazov iskrenosti.

To znači biti iskren sa samim sobom – priznajte svoje osjećaje i pokušajte se nositi s njima. Također, to znači iskrenost sa tom osobom – postavite pitanja koja morate postaviti, naučite činjenice i potrudite se da razumijete realnost nekoga ko je LGBT osoba, tako da možete biti stvarno informisani i pružiti podršku.

Kada vam blizak prijatelj/ica ili član/ica porodice, ili čak kolega/ica na poslu kaže da je lezbejka, gej, biseksualna ili transrodna osoba – direktno ili indirektno – ta osoba vam također govori da joj značite u životu, i da želi biti iskrena s vama.

Niko ne zna tačno zašto su gej ljudi gej, ili zašto su transrodne osobe transrodne.

Ako pitate, većina LGBT osoba će vam reći da nisu izabrali svoju seksualnu orijentaciju ili rodni identitet, kao što nisu izabrali boju očiju – jednostavno, tako su rođeni.

Na kraju krajeva, kako i zašto nije bitno. Ono što je bitno je da je neko u vašem životu odlučio da vam otkrije važan dio svoje individualnosti.

Coming out je iznimno lično iskustvo i različito je za svaku osobu.

Često je teško i budi osjećaje straha, olakšanja, ponosa ili srama.

To iskustvo može biti obeshrabrujuće, jer mnoge LGBT osobe ne znaju kako će prijatelji/ice, porodica i drugi reagovati.

Ova neizvjesnost može biti preteška.

Ali jedna stvar je sigurna – osoba koja se odluči za coming out želi da im odnosi u budućnosti budu zasnovani na iskrenosti.

CRTICA O COMING OUTU ILI „IZLASKU IZ ORMARA“

Većina LGBT osoba bira „izlazak iz ormara“ na svoj način i u svoje vrijeme. Nažalost, seksualna orijentacija ili rodni identitet LGBT osoba mogu biti otkriveni bez njihovog znanja ili pristanka.

Prisilno outovanje oduzima pravo na odluku te osobe da li će se, kome i kad outovati, što može biti bolno i neugodno za sve koji su uključeni.

Ako vam se neko nije otvorio, nemojte misliti da on ili ona nemaju povjerenja u vas ili da im niste bitni. Ta osoba možda nije spremna ili možda još uvijek prolazi lične procese samoprihvatanja i outovanja samoj sebi.

Iskazujući svoju podršku, prihvatanje i poštovanje prema LGBT osobi koja je outovana bez svoje volje može pomoći da izgradite bolji i iskreniji odnos.

SMOGNITE HRABROSTI

Lezbejke, gejevi, biseksualne i transrodne osobe često odrastaju osjećajući se „drugačijim“ – i obično su svjesne/i da stvari koje ih čine drugačijim mogu biti razlog da budu odbačene/i ili diskriminirane/i.

Kao što je potrebna hrabrost da se LGBT osobe otvore i budu iskreni prema drugima (vama), također je potrebna hrabrost da se podrže LGBT prijatelji/ice ili drage osobe oko vas.

Živimo u društvu u kojem su **predrasude** još uvijek vrlo žive; **diskriminacija**, bilo zakonska (od strane sistema), ili nezakonska, je još uvijek česta; **fizička sigurnost** vašeg prijatelja/ice, drage osobe ili poznanika/ice je još uvijek ugrožena.

To je, nažalost, stvarnost, i to je dio svakodnevnog života LGBT osoba oko vas.

Prihvatanje ovih činjenica i vaša podrška ne samo da će podići vaš odnos na viši nivo – također, to će biti jedan mali korak prema boljem i tolerantnijem svijetu, za vaše drage osobe i za sve nas.

Ustvari, **aktivan rad na promjeni društvene stvarnosti** je odličan način da iskažete podršku i doprinesete da svijet postane onakav kakvog zaslužuje vaš prijatelj/ica ili draga osoba i, naposljetku, svi mi.

KAKO SE NOSITI SA OSJEĆAJIMA KADA VAM SE NEKO OUTUJE?

Dakle, sad otprilike imate neku predstavu kako izgleda kada vam se neko outuje.

Ali, kako se vi osjećate?

Uredu je ako osjećate mnogo naizgled suprotstavljenih osjećaja, koji vas čine nesigurnim. Vaš osjećaj zbunjenosti ili neugode ne znači da ste loša osoba. To ne znači da ste homofobični ili transfobični. To znači da vam treba vremena da preradite osjećaje u potpunosti i iskreno, tako da možete doći do tačke gdje ćete podržati svog prijatelja/icu, dragu osobu ili poznanika/cu, bez rezerve.

Iako ne trebate kriti svoje osjećaje, važno je zapamtiti da vam se ta osoba otvorila tražeći podršku i prihvatanje. Prije nego što postavite pitanja da biste razriješili svoju nesigurnost zbog situacije, ključno je da date toj osobi do znanja da je napravila pravu odluku.

Možete reći: „Hvala što si iskren/iskrena prema meni“, ili „Cijenim što imaš povjerenje u mene“ ili „Drago mi je da si sa mnom to podijelio/la“.

Ne morate potiskivati svoje osjećaje zbog straha da ćete reći pogrešnu stvar. Iskoristite ih kao osnovu za iskren razgovor. Pitajte pitanja koja trebate pitati. Vodite pravi razgovor. Kad završite, vjerovatno ćete osjetiti da je vaš odnos jači i bogatiji nego ikad.

ZA VJERNIKE/CE

Kad vam se prijatelj/ica ili draga osoba otvori, možda ćete osjetiti potrebu i vjerovatno unutrašnju borbu, da se deklarišete kao vjernik/ca koji podržava jednakost LGBT osoba.

Neke vjere i tradicije su otvorene i prihvataju LGBT osobe, ali mnoge nisu. Ako vaša vjera propovjeda da su homoseksualnost i rodna raznolikost pogrešne i nemoralne, otvorite knjige i osvrnite se na historiju i nađite argumente protiv nasilja i odbacivanja svojih voljenih, na način koji poštuje vaš odnos sa LGBT prijateljem/icom ili voljenom osobom.

Ako dolazite iz tradicije koja je blaža, izazovite sebe, svoju zajednicu i njene vođe da napravite još tolerantniji prostor za LGBT vjernike/ce. Možda ćete biti iznenađeni kako je vaša zajednica ojačana zbog toga.

RAZGOVORI

Može vam biti teško razgovarati o životu lezbejke, gej muškarca, biseksualne ili transrodne osobe. Uredu je ako se osjećate neugodno, ili ako vas je malo strah da ćete reći „pogrešnu stvar“ koja će situaciju napraviti „neugodnom“. Evo nekoliko načina kako započeti otvoren razgovor.

Postavite neuvredljiva pitanja da pokažete interes

- 👍 Od kada si znao/znala?
- 👍 Kako je bilo odrastati?
- 👍 Kako si znao/znala da je vrijeme za coming out?
- 👍 Kako se držiš?
- 👍 Šta mogu uraditi da te podržim?

(Budite iskreni/e)

- Recite osobi koja vam se outala da je sve to novo za vas – i ako se osjećate neugodno, recite i to.
- Zamolite tu osobu (pogotovo ako je u pitanju član/ica porodice) da iskreno kaže ako ga/nju povrijedi nešto što ste rekli.
- Budite iskreni i otvoreni kao što biste voljeli da vaš prijatelj/ica ili član porodice ili ili draga osoba budu.
- Postavljajte „glupa pitanja“, ali budite obazrivi. Ne pitajte iz čiste radoznalosti, već radi razumijevanja.
- Ukoliko vam je i dalje neugodno, recite da vam treba vremena da obradite informacije.

(Budite podrška)

- Objasnite osobi koja vam se outovala da to što je podijelio/la svoju seksualnu orijentaciju ili rodni identitet sa vama, nije promijenilo vaše mišljenje o njemu/njoj, ali i da će vam možda trebati malo vremena. Još uvijek ga/ju poštujete kao i prije, ako ne i više.

(Malo smijeha ne škodi)

- Humor probija led – ako je blag i sa poštovanjem. Sve dok se smijete sa ljudima, a ne ljudima, možete slobodno unijeti malo humora u razgovor.

- 🗨 Također trebate razumijeti da LGBT osobe mogu koristiti riječi koje smatraju smiješnim, ali to ne znači da vi kao strejt osoba trebate isto to raditi. Ako niste sigurni, pitajte tu osobu da li bi bilo uredu da koristite takve riječi.

(Šaljite suptilne signale)

Pokazivanje prihvatanja i davanje podrške može biti zapravo vrlo lako! Strejt osobe često ne vide ili ne shvataju da LGBT osobe pažljivo traže signale od svojih strejt prijatelja/ica, porodice i poznanika/ca kako bi se osjećali sigurno te bili/e otvoreni/e i iskreni/e s njima.

Evo nekih načina kako možete iskazati podršku

- 👍 Usputno možete spomenuti vijesti u medijima koje ste vidjeli, o LGBT pitanjima na pozitivan način
- 👍 Spominjanje drugih LGBT prijatelja/ica ili članova/ica porodice u vašem okruženju
- 👍 Izbjegavanje korištenja pogrdnih riječi ili neumjesnih šala i diskriminatornih izjava o lezbejkama, gej, biseksualnim ili transrodnim osobama.
- 👍 Recite prijatelju/ici ili članu/ici porodice da dovede partnera/icu na neki vaš zajednički društveni događaj
- 👍 Pridružite se nekoj od LGBT podržavajućih grupa na Facebooku
- 👍 Predložite da pogledate zajedno film ili predstavu sa LGBT tematikom ili likovima

RAZGOVOR SA DRUGIM STREJT PRIJATELJIMA/CAMA I PORODICOM

Kad vam se neko u vašem životu otvori, posebno neko blizak, kao dijete ili draga osoba, možete se naći u situaciji da razmišljate da li i kako reći ljudima oko vas da je neko ko vam je blizak lezbejka, gej, biseksualna ili transrodna osoba.

Važno je da zapamtite da osoba koja vam se otvorila, može biti osjetljiva po pitanju kako, kad i sa kim se priča o njenoj/njegovoj seksualnoj orijentaciji ili rodnom identitetu. Ovo posebno važi ako ste vi među prvima kome se on ili ona otvorila, jer kada je LGBT osoba outana bez svoje volje, biti će izložena stresu ili joj/mu život u kući ili na poslu može trpiti zbog toga.

Zapamtite da bi vaš prijatelj/ica ili član/ica porodice vjerovatno želi imati kontrolu nad svojim coming out procesom. To je stvar povjerenja između vas i osobe koja vam se povjerila.

Ako imate dozvolu od osobe koja vam se otvorila da pričate s drugima o tome, takvi razgovori vam mogu pomoći da nađete istomišljenike/ce, da nađete još osoba oko sebe koji/e prolaze isto i možete graditi mrežu podrške svi/e zajedno.

Kada ste iskreni sa ljudima u svom životu, pričajući da poznajete LGBT osobu koja vam je draga, činite mali ali važan korak prema svijetu koji će imati više razumijevanja i biti otvoreniji i tolerantniji.

Kad budete razgovarali s drugima o tome da imate nekog bliskog ko vam se otvorio, vjerovatno ćete koristiti mnoge naučene lekcije koje će vam pomoći i u razgovorima sa LGBT osobom koja vam se otvorila.

Drugi će također učiti od vas kako da se nose sa novim spoznajama.

PUT PODRŠKE

Ne postoji jedan ispravan put kako postati prijatelj/ica, kolega/ica ili član/ica porodice koji zna kako pružiti adekvatnu podršku. Ali, postoji proces kroz koji mnogi prođu ili prolaze učeći kako pružiti više podrške.

1

Nesigurnost, sramota,
radoznalost

Spoznaja da je prijatelj/ica, draga osoba ili poznanik/ca lezbejka, gej, biseksualna ili transrodna osoba može biti izazovna i teška na početku procesa razumijevanja.

2

Prihvatanje

Prihvatanje činjenice da je prijatelj/ica, član/ica porodice ili poznanik/ica LGBT osoba, te da su njegova ili njena seksualna orijentacija ili rodni identitet dio te osobe, onoga što ta osoba jeste, kao što je boja očiju ili kože.

3

Podrška

Shvatanje da, kako biste imali dobar i otvoreni odnos sa LGBT prijateljima/cama ili članovima/cama porodice, iziskuje vašu volju i rad kako biste pronašli način da ih podržite zbog toga što jesu i da to uradite.

4

Neka vaša podrška bude vaša odluka

U konačnici, vaš rad na razumijevanju šta znači biti LGBT osoba i rad na rušenju zidova predrasuda i diskriminacije, koji još uvijek stoje – kao na primjer, podrška firmama koje imaju ispravne antidiskriminacijske propise, ili reći kako humor koji ponižava LGBT osobe nije smiješan, ili ispitati stavove političkih kandidata/kinja o pitanjima koja se tiču LGBT zajednice.

HOĆE LI LJUDI MISLITI DA SAM JA LEZBEJKA, GEJ, BISEKSUALNA ILI TRANSRODNA OSOBA?

Ovo je pitanje koje se mnogi pitaju – i često ga ne smiju izgovoriti. Jednostavan odgovor je: da, moguće je da će se ljudi pitati jeste li vi LGBT osoba ako iskažete podršku pitanjima koja se tiču lezbejki, gej, biseksualnih i transrodnih osoba.

Istovremeno, većina ljudi shvata da pružanje podrške LGBT osobama ne znači da je ta osoba lezbejka, gej, biseksualna i transrodna osoba – to znači da ta osoba cijeni, poštuje i prihvata sve ljude podjednako.

Osobe koje se nikad nisu susrele ili poznavale neku LGBT osobu često ne shvataju sa kakvim se stvarima suočava LGBT zajednica. Time što ćete zagovarati i podržavati jednakost za LGBT osobe, vaš primjer će vjerovatno slijediti i drugi.

Mnogi pokreti civilnog društva su bili uspješni zato što su ljudi iz svih dijelova društva stali jedni uz druge u borbi protiv nepravde.

NAČINI DA SE ISKAŽE PODRŠKA

Postoje mnogi načini da podržite LGBT osobe u svom životu.

Ne postoji jedan „pravi“ način.

Evo nekoliko jednostavnih načina da iskažete podršku, a koji su primjenjivi u našim svakodnevnim situacijama, za sve:

- ◇ Napravite društvene situacije gdje se vaši strejt i LGBT prijatelji/ice i članovi/ice porodice mogu družiti
- ◇ Pričajte otvoreno i iskreno sa vama dragim LGBT osobama o njihovom životu
- ◇ Nađite načina da otvoreno pričate sa svojim strejt prijateljima/cama o LGBT prijateljima/cama i problemima s kojima se suočavaju

- ◇ Potrudite se da pozovete partnera/icu vama drage LGBT osobe na druženje ili neku aktivnost, kao što biste pozvali bračnog ili ljubavnog partnera/icu nekog drugog prijatelja/ice
- ◇ Ne dopustite da diskriminatorne i stereotipne šale ili izjave o LGBT osobama u vašem prisustvu prođu bez vaše reakcije
- ◇ Prisustvujte predavanjima ili druženjima namijenjenim za LGBT osobe
- ◇ Čitajte publikacije o LGBT tematici
- ◇ Pitajte što ne znate

MALI RJEČNIK

Mnogi se ustručavaju da razgovaraju o seksualnoj orijentaciji i rodnom identitetu jer osjećaju da je to tabu, ili jer se boje da ne kažu nešto pogrešno. Ovaj mini rječnik je napisan da pruži osnovne definicije pojmova koji mogu pomoći da razgovor bude lakši i prijatiji.

AUT (OUT)

Opisuje osobu koja se seksualno/rodno/spolno identifikuje u javnom i/ili u profesionalnom životu.

AUTIRATI (OUTIRATI)

Čin javnog objavljivanja da je neka osoba gej, lezbejka, biseksualna ili osoba neke druge seksualne orijentacije ili rodnog identiteta.

Većina LGBT zajednice smatra da je nepristojno i protivi se tome da bilo koja osoba, u njeno ili njegovo ime, odlučuje o tome kada će i kome pričati o tuđoj seksualnoj orijentaciji ili rodnom identitetu. Termin outirati se također se koristi za

situaciju kada sama osoba odluči nekome da kaže svoju seksualnu orijentaciju ili rodni identitet.

BISEKSUALNA OSOBA

Osoba koju seksualno i/ili emotivno privlače osobe oba spola.

COMING OUT

Sintagma koja potiče iz fraze "coming out of the closet" već se ustaljeno upotrebljava u značenju javnog i otvorenog istupanja i govora o vlastitoj (homo/bi)seksualnoj orijentaciji ili rodnom identitetu.

Izlaženjem iz ćutanja izlazi se iz izolacije i negiranja te se objavljuje drugima pravo na drugačiji život. U aktivizmu ili queer teoriji coming out zadobija dimenziju političkog čina opiranja i suprotstavljanja tradicionalnim stavovima.

PRISILNO OUTOVANJE

Čin javnog deklarisanja nečije seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, nekada zasnovano na traču ili špekulaciji, bez dozvole te osobe.

HOMOSEKSUALNA OSOBA

Ona osoba koju privlače osobe istog spola.

LEZBEJKA

Žena koju seksualno i/ili emotivno privlače druge žene. Lezbejka je jedan od najstarijih i najpozitivnijih termina za homoseksualne žene, što u lezbejskoj feminističkoj teoriji ne označava samo seksualni identitet koji se sukobljava s konvencionalnim rodnim očekivanjima od žena, nego i društveni i politički identitet izgrađen u opoziciji prema muškom šovinizmu, patrijarhatu, heteroseksizmu. Sama riječ potiče od imena grčkog ostrva Lesbos gdje je rođena pjesnikinja Sapfo.

GEJ MUŠKARAC

Muškarac kojeg seksualno i/ili emotivno privlače isključivo osobe istog spola. Zbog historijske opterećenosti termina homoseksualac, preporučuje se da se koristi ovaj neutralni termin.

HOMOFBIJA / BIFBIJA

Iracionalan strah, netolerantnost, predrasude i/ili diskriminacija prema gej muškarcima i lezbejkama (i biseksualnim osobama - bifobija). Manifestuje se kao neupitna vjera u superiornost heteroseksualnosti, koju podstiču kulturne i institucionalne društvene prakse. Ta vjera rađa nasilje prema neheteroseksualnim osobama koje se opravdava uvjerenjem u vlastitu superiornost. Nasilje se ogleda u verbalnim i fizičkim napadima, oduzimanju potomstva neheteroseksualnom roditelju, diskriminaciji pri zapošljavanju, plaćanju poreza, umirovljenju, imigracionom postupku itd. Ovi oblici diskriminacije su ono što spada u društveni domen i mnoge homofobične osobe poricat će da u tome uzimaju udjela. Međutim, homofobija se lako prepoznaje na pojedinačnom nivou u svakodnevnim situacijama, recimo kada osobu koja je lezbejka ili gej muškarac ne posmatramo kao cjelovitu ličnost, nego isključivo na osnovu njihove seksualne orijentacije.

LGBT

Sveobuhvatni pojam koji se koristi kako bi se označile lezbejke, gej muškarci, biseksualne i transrodne osobe. Pojam označava heterogenu skupinu koja se obično imenuje naslovom LGBT u društvenom i političkom aktivizmu. Pojam LGBT može biti proširen i uključiti i interseksualne i queer osobe (LGBTIQ).

RODNI IDENTITET

Vezuje se za individualno iskustvo u shvatanju vlastitog roda, što može ali ne mora odgovarati spolu dodijeljenom pri rođenju, a uključuje lični doživljaj tijela i drugih izražaja roda (to jest, rodno izražavanje), kao što su odijevanje ili način govora i obraćanja. Spol osobe obično je dodijeljen pri rođenju, a odmah potom postaje socijalno i pravno pitanje.

Rod podrazumijeva osobni koncept/konstrukat koji može biti u skladu sa društveno propisanim definicijama u pogledu spola/roda ili ih može negirati, prevazilaziti i mijenjati. Neke osobe se ne identificiraju sa spolom dodijeljenim pri

rođenju – ove osobe nazivamo transrodne osobe.

Rodni identitet nije isto što i seksualna orijentacija, a transrodne osobe se mogu identificirati kao osobe bilo koje seksualne orijentacije.

RODNO IZRAŽAVANJE

Vizuelna i spoljna prezentacija svake osobe koja se ogleda kroz odijevanje, odjevne ili tjelesne oznake, frizuru, jezik, ponašanje i/ili govor tijela.

QUEER

Riječ se prvenstveno odnosi na sve što se razlikuje od konvencionalnog na neki neobičan način (sinonim za čudno, ekscentrično, engl.). U početku su konotacije ovog termina u gej upotrebi bile negativne, pa čak i danas postoji otpor prema ovom izrazu, osobito među starijim homoseksualnim osobama.

Budući da termin subverzivno razobličuje postojeće, fiksirane modele, odbacujući razlike (svi LGBT su njime bez razlike obuhvaćeni) i identitete (nijedan od

LGBT identiteta u njemu nije povlašten), postaje sve univerzalnije prihvaćen. Mnoge transeksualne, biseksualne pa čak i heteroseksualne osobe, čija se seksualnost ne uklapa u kulturne standarde heteropatrijahnog života, prihvatili/e su ovaj termin.

Neke osobe posebno cijene ovaj termin zato što označava prkos i zato što obuhvata različitost – ne samo gejeva i lezbejki već i biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba, kao i heteroseksualne osobe koje sebe vide ili žive svoj život van heteropatrijarhalnih normi.

SEKSUALNA ORIJENTACIJA

Emocionalna i/ili seksualna privlačnost ili naklonost koja može biti prema osobama istog i/ili različitog spola ili roda. Preporučuje se izbjegavanje uvredljivog izraza seksualna preferencija, koji se često koristi kako bi se impliciralo da je istospolna seksualna orijentacija nešto što se može i treba promijeniti.

STREJT (STR8 ILI STRAIGHT)

Označava, prije svega, nešto konvencionalno, što ne odstupa od normi koje su prihvaćene kao uobičajene. Neutralna oznaka za heteroseksualne osobe u queer zajednici.

TRANSRODNA OSOBA

Termin za osobe čiji rodni identitet nije u skladu sa spolom koji im je dodijeljen pri rođenju, kao i one osobe koje žele izraziti svoj rodni identitet na drugačiji način od uobičajenog izražavanja karakteristika spola koji im je dodijeljen pri rođenju.

Između ostalih, transrodnost se odnosi i na osobe koje se ne identificiraju oznakama muško i žensko, zatim transeksualne osobe, transvestite i cross-dressere.

Transrodni muškarac je osoba kojoj je pri rođenju dodijeljen ženski spol, ali je njegov rodni identitet muški ili se nalazi negdje na spektru maskulinih rodni identiteta.

Transrodna žena je osoba kojoj je pri rođenju dodijeljen muški spol, ali je njen rodni identitet ženski ili se nalazi negdje na spektru ženskih rodni identiteta.

TRANSEKSUALNA OSOBA

Osoba koja ima jasnu želju i namjeru da prilagodi svoj pripisani spol svom rodu, kao i osoba koja je djelomično ili potpuno modificirala svoje tijelo i prezentaciju (što uključuje fizičku i/ili hormonalnu terapiju i operacije), izražavajući svoj rodni i/ili spolni identitet i osjećaj sebe.

TRANSFOBIJA

Po analogiji sa bifobijom i homofobijom, oblik diskriminacije, zasnovan na strahu, neznanju i mržnji, usmjeren protiv transeksualnih i transrodnih osoba. Tu predrasudu mogu perpetuirati strejt ljudi, gej muškarci, lezbejke i biseksualne osobe.

MITOVI I ČINJENICE O LGBT OSOBAMA

Većina stereotipa o lezbejkama, gej muškarcima, biseksualnim i transrodnim osobama je zasnovana na netačnim i nepotpunim informacijama.

To je „izbor“.

Seksualna orijentacija i rodni identitet se ne mogu birati, kao što se ne bira boja očiju i kao što se ne bira biti strejt. Jedini izbor je da li živjeti otvoreno i iskreno sa sobom i drugima ili ne.

To je „životni stil“.

Nekad se kaže da LGBT osobe vode određeni „životni stil“. Problem s takvim izborom riječi je što trivijalizira LGBT ljude i probleme s kojima se susreću. Biti LGBT osoba je životni stil isto kao što je životni stil biti strejt – to je život, kao i svaki drugi.

LGBT osobe se mogu
„promijeniti“ ili „lječiti“.

Ne postoji niti jedan naučno validan dokaz da se seksualna orijentacija može promijeniti, iako je neke osobe potiskuju.

Istospolne veze nisu trajne.

Istospolni parovi mogu imati i imaju duge i vjerne veze – kao i svi drugi parovi. I kao i svi drugi parovi, nekad veze ne opstanu. Najvažnija razlika je da istospolni parovi imaju manje mogućnosti da se vjenčaju, ili stupe u neku vrstu ozakonjene veze, što im osporava jednaka prava, zaštitu i obaveze koje dolaze sa brakom, građanskim zajednicama i sl.

Prijavi
nasilje
i diskriminaciju!

pozovi
062 123 561

ČITAJTE NAS!
aktuelno javno lično
 lgbt.ba

Ova brošura je nastala u sklopu kampanje za
Međunarodni dan ljudskih prava - 10. decembar 2015.